

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 6

DOM
2024-06-27
Meddelad i Stockholm

Mål nr
4406-24

KLAGANDE

Humanus Jobb Syd AB, 556877-1140

Ombud: Advokat Carl Rother-Schirren och biträdande jurist Hilda Melander

MOTPART

Skolinspektionen

ÖVERKLAGAT BESLUT

Skolinspektionens beslut 2024-02-20, bilaga 1

SAKEN

Återkallelse av godkännande som huvudman enligt skollagen

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller överklagandet på så sätt att det överklagande beslutet upphävs.

BAKGRUND

Skolinspektionen beslutade den 20 februari 2024 med stöd av 26 kap. 14 § skollagen (2010:800) att återkalla godkännandet av Humanus Jobb Syd AB som huvudman för Arenaskolan i Örebro. Skolinspektionen förordnade med stöd av 26 kap. 16 § skollagen att återkallandet skulle gälla från och med den 29 mars 2024. Samma dag beslutade Skolinspektionen att även återkalla godkännandet för Edinit AB, systerbolag till Humanus Jobb Syd AB, som huvudman för Arena Academy Stockholm och Göteborg. Edinit AB har överklagat beslutet (se mål 4400-23) och förvaltningsrätten har dag som ovan meddelat dom i målet. Ägar- och ledningskretsen är densamma i de två bolagen med undantag för Anna Eneheim Homann som är styrelsesuppleant enbart i Humanus Jobb Syd AB. Skolinspektionen har lagt omständigheter avseende både Edinit AB och Humanus Jobb Syd AB:s skolverksamheter till grund för sina bedömningar av ägar- och ledningskretsens lämplighet i respektive beslut.

Som skäl för det nu överklagande beslut angav Skolinspektionen bl.a. följande. Edinit AB och Humanus Jobb Syd AB har förvärvat skolverksamheter vars tidigare ägare fått sina tillstånd återkallade. I Edinit AB:s skolverksamhet Arena Academy Stockholm följde en biträdande rektor, MI, med i samband med verksamhetsövergången. I Humanus Jobb Syd AB:s skolverksamhet Arenaskolan i Örebro anställdes en biträdande rektor, Lisa Eriksson, kort efter att verksamheten togs över. MI och Lisa Eriksson har i separata beslut av Skolinspektionen bedömts olämpliga att bedriva skolverksamhet. De har ingått i varsin styrelse som, enligt uppgifter från Säkerhetspolisen, bl.a. inte förmedlat respekt för mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar, respektive godkänt undervisning där det funnits en risk att barn och elever utsätts för icke-demokratiska värderingar. MI och Lisa Erikssons närvaro på Edinit AB respektive Humanus Jobb Syd AB:s skolor har inneburit en konkret risk för att barn och elever i skolorna skulle utsättas för påverkan som syftar till

motarbetande av grundläggande fri och rättigheter eller det demokratiska styrelseskicket. Därtill har MI tillsammans med dåvarande rektor för Arena Academy Stockholms varit involverade i en händelse under våren 2023 som medförde att elever känt sig hotade, rädda och skambelagda. Ägar- och ledningskretsen för Humanus Jobb Syd AB har underlåtit att agera trots kännedom om att de biträdande rektorerna bedömts olämpliga och den risk som deras elevnära närvaro på skolorna inneburit. Underlåtenheten att agera medför att samtliga personer i Humanus Jobb Syd AB:s ägar- och ledningskrets är olämpliga att bedriva skolverksamhet. Även Humanus Jobb Syd AB som juridisk person är olämplig i skollagens mening. De närmare skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

YRKANDEN M.M.

Humanus Jobb Syd AB yrkar att Skolinspektionens beslut ska undanröjas och för fram i huvudsak följande. Varken den juridiska personen eller ägar- och ledningskretsen är olämplig. Humanus Jobb Syd AB ser mycket allvarligt på all form av extremism och liknande företeelser. När Edinit AB förvärvade Arena Academy i Stockholm och Göteborg skedde det med full vetskap om att det tidigare förekommit missförhållanden. I samband med att bolaget tog över som ny ägare byttes ledningen ut i sin helhet. Ingen av de individer som nu är föremål för lämplighetsprövning har några personkopplingar till tidigare ägare.

Humanus Jobb Syd AB har tillsammans med Edinit AB arbetat proaktivt och adekvat avseende de risker som identifierats i respektive verksamhet. Skolinspektionen har inte redogjort för vilka nuvarande eller framtida risker som finns. Under alla förhållanden är det inte fråga om en konkret risk eller uppgifter av viss dignitet.

Skolinspektionen har gått utanför sitt tillsynsuppdrag och beaktat omständigheter som inte omfattas av den lämplighetsprövning som ska göras

enligt skollagen eller av huvudmannens arbetsgivaransvar. Enligt förarbetena till aktuell lagstiftning ska det vara fråga om anställda som agerat klandervärt på arbetet för att en arbetsgivare ska vara skyldig att vidta åtgärder. Det är inte fråga om en sådan situation. Humanus Jobb Syd AB har svårt att se vilka andra åtgärder som bolaget i egenskap av arbetsgivare hade kunnat vidta. Vidare är det inte, som Skolinspektionen gör gällande, möjligt att beakta de omständigheter som görs gällande såsom ”andra omständigheter av betydelse” i 2 kap. 5 § tredje stycket skollagen. Ett sådant synsätt skulle medföra att ramarna för prövningen av demokrativillkoren i 2 kap. 5 b § skollagen kringgås.

Den juridiska personen Humanus Jobb Syd AB är inte olämplig. Bestämmelsen avseende den juridiska personen tar sikte på olämpliga ageranden eller risker som inte kan hänföras till enskilda individer i ägar- och ledningskretsen. Anna Eneheim Homann är enbart styrelsesuppleant och har inte närvarat vid några styrelsemöten. Hon kan därmed inte heller anses olämplig.

Under alla omständigheter är en återkallelse av Humanus Jobb Syd AB:s godkännande inte en proportionerlig åtgärd. Skolinspektionen är skyldig att ge råd och vägledning inom ramen för sin tillsyn. Det är anmärkningsvärt att Skolinspektionen först nu meddelat att de biträdande rektorernas blotta närvaro kan utgöra grund för återkallelse av tillstånd. Några förelägganden eller anmärkningar har inte utfärdats.

Skolinspektionen bestrider bifall till överklagandet.

Förvaltningsrätten har den 11 mars 2024 beslutat att Skolinspektionens beslut inte ska gälla i avvaktan på att förvaltningsrätten meddelar dom eller dessförinnan beslutar annat.

Förvaltningsrätten har den 30 maj 2024 hållit muntlig förhandling. På begäran har Lisa Eriksson hörts som vittne under ed. På begäran har även Magnus Eriksson, Rasmus Rossi och Julia Viktorsson hörts i egenskap av ställföreträdare för Edinit AB och Humanus Jobb Syd AB. Anna Eneheim Homann hörts i egenskap av ställföreträdare för Humanus Jobb Syd AB. Därutöver har Hans Risberg hörts i egenskap av indirekt ägare för Edinit AB och Humanus Jobb Syd AB.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för prövningen

Enligt 2 kap. 5 § skollagen (2010:800) får enskilda efter ansökan godkännas som huvudmän för förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och fritidshem.

Godkännande ska lämnas om den enskilde

1. genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten,
2. har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten, och
3. i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen.

Vidare krävs att den enskilde i övrigt bedöms lämplig. I fråga om en juridisk person krävs att samtliga som anges i 5 a § andra stycket bedöms lämpliga. Vid lämplighetsbedömningen ska viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas.

Av 2 kap. 5 b § följer att en sökande inte ska anses som lämplig enligt 5 § tredje stycket om det finns en risk för att barn eller elever i den verksamhet som ansökan avser kommer att utsättas för

1. våld, tvång eller hot,
2. diskriminering eller kränkande behandling, eller
3. påverkan som syftar till motarbetande av grundläggande fri- och rättigheter eller det demokratiska styrelseskicket.

Skolinspektionen har enligt 26 kap. skollagen tillsyn över skolväsendet och ska bl.a. tillse att enskilda som godkänts av Skolinspektionen fortlöpande uppfyller kraven i 2 kap. 5 och 5 b §§. Skolinspektionen får återkalla ett godkännande av en enskild som huvudman inom skolväsendet om den enskilde inte längre uppfyller förutsättningarna för godkännande.

Högsta förvaltningsdomstolen har i RÅ 2006 ref. 7 uttalat att återkallelse av godkännande att driva en fristående skola är ett ingripande beslut med betydande konsekvenser för många personer. Av rättssäkerhetsskäl måste kravet på bevisning för uppgivna missförhållanden eller brister i sådant fall sättas högt. Det får anses ligga i sakens natur att det för återkallelse av ett gällande tillstånd krävs att fråga är om brister som på ett allvarligt sätt rubbar förutsättningarna för verksamheten samt att dessa brister är klart utredda.

Förvaltningsrättens bedömning

Frågan i målet

Frågan i målet är om Humanus Jobb Syd AB:s ägar- och ledningskrets genom underlåtenhet och passivitet inför risker i skolverksamheten visat sig olämpliga i skollagens mening.

Den första frågan förvaltningsrätten har att pröva är om MI och Lisa Eriksson som biträdande rektorer vid två av skolorna utgjort en risk för att barn och elever skulle utsättas för påverkan som syftar till motarbetande av grundläggande fri- och rättigheter eller det demokratiska styrelseskicket i

Edinit AB respektive Humanus Job Syd AB:s verksamheter. Om så är fallet ska förvaltningsrätten därefter pröva om ägar- och ledningskretsen underlåtit att agera eller förhållit sig passiva inför denna risk och om det även framöver finns en risk för barnen och eleverna enligt 2 kap. 5 b § skollagen. Om förvaltningsrätten inte anser att en risk 2 kap. 5 b § skollagen förelegat ska domstolen pröva om ägar- och ledningskretsen ändå ska anses olämplig enligt 2 kap. 5 § tredje stycket skollagen.

Har det funnits en risk i skolverksamheterna och har ägar- och ledningskretsen visat underlåtenhet och passivitet inför dessa risker?

Av utredningen i målet framgår att två biträdande rektorer, MI och Lisa Eriksson, i Edinit AB och Humanus Jobb Syd AB:s skolor bedömts olämpliga att bedriva skolverksamhet i två tidigare beslut om återkallelse av tillstånd enligt skollagen. Respektive beslut har fastställts av domstol. Det är ostridigt i målet att bolagen haft kännedom om Skolinspektionens beslut avseende MI och Lisa Eriksson och deras tidigare styrelseuppdrag.

Enligt förvaltningsrätten innebär inte den omständigheten att en person bedömts som olämplig att bedriva skolverksamhet att personen i fråga per automatik utgör en risk för barn och elever i annan skolverksamhet. För att bedöma om en person utgör en risk i en viss verksamhet eller för en viss tjänst behöver en bedömning i det enskilda fallet göras med hänsyn till de skäl och de omständigheter som legat till grund för bedömningen av personens olämplighet.

Av det överklagade beslutet beslut framgår att Skolinspektionen bedömt att de uppgifter från Säkerhetspolisen som legat till grund för de tidigare besluten att återkalla Stiftelsen Imanskolan och Al-Azhar Stiftelsen i Örebro respektive tillstånd är allvarliga. Särskilt allvarliga är uppgifterna om att styrelsen för Al-Azhar Stiftelsen i Örebro godkänt undervisning där det fanns risk att barn

utsattes för icke-demokratiska värderingar och möjliggjort anställning för personer med våld som metod för att ändra samhällsordningen.

Skolinspektionen bedömde att detta gällde styrelsen i sin helhet och i synnerhet rektorn och biträdande rektor Lisa Eriksson. Skolinspektionen anser därför att det finns en risk för att MI och LE inte förmedlar respekt för mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar och att de kan sammankopplas med risker för att barn i skolverksamheten utsätts för radikaliserings.

Humanus Jobb Syd AB å sin sida har gjort gällande det saknas konkreta uppgifter rörande MI och Lisa Eriksson i besluten om återkallelse och domstolens avgöranden. Ägar- och ledningskretsen har därför behövt göra egna bedömningar av deras lämplighet utifrån de uppgifter som funnits att tillgå och har därefter agerat inom ramen för vad som varit arbetsrättsligt möjligt.

Avseende MI har bolagen och dess företrädare vid förhandlingen fört fram bl.a. följande. Rasmus Rossi har haft samtal med MI om att denne funnits i en kontaktbok till en person som dömts för finansiering av terrorism. I samtalet sa MI att personen var förälder till en elev. Vidare har Rasmus Rossi haft flera samtal med MI och dåvarande rektor på Arena Academy Stockholm. Rektorn intygade att MI var lämplig. Därtill initierade Julia Viktorsson ett ärende på skolan och pratade med lärare för att utreda hur skolan fungerade med rektor och biträdande rektor. Under våren 2023 inträffade en händelse som involverade både MI och dåvarande rektor. Det uppstod misstanke om att rektorn inte var lojal med svensk lagstiftning och de vidtog därför åtgärder. Det hela avslutades med att såväl rektorns som MI:s anställningar avslutades efter att slutbetygen satts för vårterminen 2023.

Avseende Lisa Eriksson har bolagen och dess företrädare vid förhandlingen fört fram bl.a. följande. Julia Viktorsson har diskuterat Skolinspektionens beslut tillsammans med Lisa Eriksson. I samtalet uppgav Lisa Eriksson att hon

enbart trädde in i den tidigare ägarens styrelse för att tidigare ledamöter dömts för ekonomisk brottslighet. Hon uppgav att hon inte haft någon kännedom om den person som styrelsen rekryterat eller dennes bakgrund. Julia Viktorsson har även följt upp Lisa Erikssons arbete på Tala Förskola. På förskolan genomfördes även workshops och oanmälda besök. Skolinspektionen har genomfört en tillsyn av förskolan. Utifrån tillsynen har det inte funnits skäl att ifrågasätta hennes lämplighet. När Lisa Eriksson rekryterades till grundskolan togs referens från en tjänsteman vid Örebro kommun som gav henne goda vitsord. Tillsyn har även genomförts vid Arenaskolan i Örebro. Utifrån denna har det inte heller funnits skäl att ifrågasätta Lisa Erikssons lämplighet. Lisa Eriksson har under vittnesförhör vid domstolens förhandling i huvudsak bekräftat dessa uppgifter.

Förvaltningsrätten konstaterar att uppgifterna i Säkerhetspolisens yttranden, Skolinspektionens beslut och domstolens avgöranden till liten del är specifika vad som läggs MI och Lisa Eriksson till last i sina tidigare styrelseuppdrag. Detta försvårar möjligheterna att göra en bedömning i det enskilda fallet. Uppgifterna från Säkerhetspolisen är emellertid mycket allvarliga och hänför sig till styrelserna som helhet, det vill säga även MI och Lisa Eriksson.

Förvaltningsrätten instämmer i Skolinspektionens bedömning att Edinit AB och Humanus Jobb Syd AB genom att köpa verksamheter vars tidigare ägare fått sina tillstånd återkallade behövt rikta särskild uppmärksamhet mot eventuellt tidigare missförhållanden i verksamheterna. Med hänsyn till de krav som de nya demokrativillkoren ställer på tillståndshavare och de allvarliga uppgifter som kommit fram om styrelserna som MI respektive Lisa Eriksson ingått i bedömer förvaltningsrätten att bolagen i vart fall haft en skyldighet att utreda OM dessa personer i sin roll som biträdande rektorer utgjort en risk i skolorna och säkerställa åtgärder för de inte ska utgöra en risk för barn eller elever i deras verksamheter framöver.

Bolagen har redogjort för de åtgärder som vidtagits, bl.a. samtal, oanmälda besök och referenstagning. Omfattningen av dessa åtgärder eller de överväganden som gjorts har dock inte beskrivits närmare. Med hänsyn till den incident på gymnasieskolan Arena Academy Stockholm våren 2023 som ledde till att MI tillsammans med rektorn så småningom skiljdes från sin roll som skolledare är det emellertid tveksamt om de förebyggande åtgärder bolagen vidtagit varit fullt tillräckliga. Förvaltningsrätten anser därför att bolagens ägar- och ledningskrets inte gjort tillräckligt för att förvissa sig om att MI och Lisa Eriksson inte utgjort en risk i deras skolverksamheter.

Kommer ägar- och ledningskretsen underlåta att agera eller förhålla sig passiv inför framtida risker?

Skolinspektionen har som grund för återkallelse av bolagens tillstånd gjort gällande att det finns en konkret risk för att ägar- och ledningskretsen framöver kommer att underlåta att vidta åtgärder eller förhålla sig passiva om personal agerar i strid med demokrativillkoren. Frågan är om omständigheterna i målet är tillräckliga för att konstatera att det finns en sådan risk.

Av förarbetena till 2 kap. 5 b § skollagen anges att begreppet risk avser en konkret risk, alltså inte en obetydlig, oklar eller avlägsen risk för att barn eller elever kommer att utsättas för de företeelser som anges i punkterna 1-3. Konkreta omständigheter måste alltså finnas som talar för en risk som inte är ringa. Prövningen ska begränsas till uppgifter av viss dignitet och som kan härledas med säkerhet (prop. 2021/22:157 s. 121).

Det faktum att ägar- och ledningskretsen inte gjort tillräckligt för att förvissa sig om att MI och Lisa Eriksson inte utgjort en risk i deras verksamheter talar för att det finns skäl att ifrågasätta ägar- och ledningskretsens lämplighet. Samtidigt har det inte varit fråga om ren nonchalans eller en total underlåtenhet. Ägar- och ledningskretsen har vidtagit vissa åtgärder, vilka

måste beaktas i bedömningen av om det finns en risk för framtida underlåtenhet. I bedömningen måste också beaktas att Edinit AB vidtog kraftfulla åtgärder avseende MI efter händelsen på Arena Academy Stockholm under våren 2023. Det kan därtill konstateras att det i övrigt inte har kommit fram några omständigheter som tyder på att ägar- och ledningskretsen skulle ha en förlåtande inställning till extremism eller ta lätt på sitt huvudmannansvar.

Vid en samlad bedömning anser förvaltningsrätten att de omständigheter som gjorts gällande i målet inte är tillräckliga för att konstatera att det finns en konkret risk för att bolagens ägar- och ledningskrets framledes kommer att förhålla sig passiva eller underlåta att agera för det fall personal agerar i strid med demokrativillkoren. Ägar- och ledningskretsen ska alltså inte anses olämplig på denna grund.

Skolinspektionen har gjort gällande att ägar- och ledningskretsen ska anses olämpliga med direkt stöd av 2 kap. 5 § tredje stycket skollagen för det fall det inte föreligger en risk enligt 2 kap. 5 b § skollagen. Edinit AB har invänt att en sådan tolkning av demokrativillkoren inte är möjlig.

Av förarbetena till 2 kap. 5 b § skollagen anges att demokrativillkoren utgör ett urval av principer som bedöms vara så viktiga att det bedöms vara befogat att utifrån principen om barnens bästa införa en reglering som förtydligar att tillståndsmyndigheten vid prövningen av en ansökan om huvudmannaskap ska göra en riskbedömning mot dessa villkor (prop. 2021/22:157 s. 67). Av förarbetena framgår alltså att det handlar om ett förtydligande och inte en begränsning av hur lämplighetsprövningen ska göras. Förvaltningsrätten anser mot denna bakgrund att det är möjligt att pröva omständigheterna i målet med direkt stöd av 2 kap. 5 b § skollagen. Förvaltningsrätten anser dock att omständigheterna i målet inte heller är tillräckliga för att ägar- och ledningskretsen ska anses olämpliga med direkt hänvisning till denna grund.

Vid denna utgång ska inte heller den juridiska personen Humanus Jobb Syd AB anses olämplig i skollagens mening.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis anser domstolen att det funnits skäl att ifrågasätta ägar- och ledningskretsens lämplighet men att de omständigheter som legat till grund för beslutet om återkallelse inte är tillräckliga för att konstatera att det föreligger en konkret risk för att barn och elever kommer att utsättas för påverkan som syftar till motarbetande av grundläggande fri- och rättigheter eller det demokratiska styrelseskicket. Omständigheterna är inte heller tillräckliga för att ägar- och ledningskretsen ska anses olämpliga utan att det föreligger en sådan konkret risk med direkt hänvisning till 2 kap. 5 § tredje stycket skollagen. Vid denna utgång ska inte heller den juridiska personen Humanus Jobb Syd AB anses olämplig. Överklagandet ska således bifallas och beslutet upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

Eva-Lotta Hedin

Lagman

Nämndemännen Nellie Eriksson, Ejda Hassler och Rudolf Pramer har också deltagit i avgörandet. Förvaltningsrättsfiskalen Amanda Folkebrant har varit föredragande.

Beslut

2024-02-20

1 (21)

Dnr SI 2023:10184

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Avdelning 6

INKOM: 2024-03-06

MÅLNR: 4406-24

AKTBIL: 14

Huvudman

Humanus Jobb Syd AB, org. nr. 556877-1140
info@arenakoncernen.se

Ärendet

Tillsyn av huvudmannen Humanus Jobb Syd AB i Stockholms kommun; nu fråga om återkallelse av godkännande enligt 26 kap. 14 § skollagen (2010:800)

Beslut

Skolinspektionen återkallar med stöd av 26 kap. 14 § skollagen godkännandet av Humanus Jobb Syd AB som huvudman för Arenaskolan i Örebro. Återkallandet gäller från och med den 29 mars 2024.

Genom återkallandet upphör alla godkännanden¹ för Humanus Jobb Syd AB som huvudman för förskoleklass, grundskola årskurserna 1-2 och fritidshem att gälla.

Humanus Jobb Syd AB har i enlighet med ovanstående inte rätt till bidrag från elevernas hemkommuner för de verksamheter som återkallandet avser.

Beslutet får enligt 28 kap. 2 § skollagen överklagas, se bilaga.

¹ Skolinspektionens beslut den 21 mars 2022 (dnr 2021:8160) (ab 25).

Om ärendet

Skolinspektionen inledde i december 2023 en ägar- och ledningsprövning avseende Humanus Jobb Syd AB (nedan huvudmannen). Tillsynen omfattar om huvudmannen uppfyller kraven för godkännande avseende att huvudmannen har insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten och i övrigt bedöms lämplig.

Humanus Jobb Syd AB driver en skolenhet, Arenaskolan i Örebro (tidigare Al-Azharskolan i Vivalla). Läsåret 2023/24 var 64 elever inskrivna vid skolan.² Humanus Jobb Syd AB har godkännande för att vid skolenheten bedriva förskoleklass, grundskola årskurserna 1–2 och fritidshem.

Humanus Jobb Syd AB ingår i Arenakoncernen och är dotterbolag till Arenakoncernen AB (se s. 3). Edinit AB är dotterbolag till Arenakoncernen AB.³ Edinit AB bedriver två gymnasieskolenheter, en i Stockholms kommun och en i Göteborgs kommun. Skolinspektionen genomför även tillsyn av Edinit AB och fattar idag beslut i ärendet med dnr SI 2022:7136.

Till grund för detta beslut ligger de uppgifter som Humanus Jobb Syd AB:s ägar- och ledningskrets inkommit med i ärendet samt de dokument, beslut från Skolinspektionen och domar som framgår av fotnoter. Underlag för beslut är också uppgifter som framkommit vid ett oanmält besök i ärende med dnr SI 2022:7136. Skolinspektionen har kommunicerat allt material av betydelse för beslutet och Humanus Jobb Syd AB har yttrat sig över de kommunicerade handlingarna.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

² Skrivelse inkommen från huvudmannen den 30 januari 2024 (ab 43).

³ Huvudmannen har i samband med kommunikeringen uppgett att de under hösten 2023 gjort en förändring i bolagsstrukturen och härefter ägs Edinit AB av Arenakoncernen AB (se s. 11).

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Inledande om huvudmannen, dess ägare och ledning m.m.

Humanus Jobb Syd AB:s verksamhet Arenaskolan i Örebro

Skolinspektionen återkallade den 10 juni 2021 godkännandet för Al-Azhar Stiftelsen i Örebro att bedriva Al-Azharskolorna i Vivalla och Mellringe (se nedan s. 5).⁴

Humanus Jobb Syd AB ansökte om att bli godkänd som huvudman den 16 juli 2021.⁵ Humanus Jobb Syd AB ansökte om skyndsamt handläggning för att kunna ta över och fortsätta verksamheten i en av Al-Azhar Stiftelsens lokaler direkt efter sommaren så att elevernas skolgång inte skulle påverkas. Skolinspektionen avslag ansökan den 10 november 2021 och Humanus Jobb Syd AB överklagade beslutet.⁶ Förvaltningsrätten i Stockholm beslutade den 24 januari 2022 att med bifall till överklagandet upphäva det överklagade beslutet och godkänna Humanus Jobb Syd AB som huvudman.⁷ Den 21 mars 2022 godkände Skolinspektionen Humanus Jobb Syd AB som huvudman för förskoleklass, grundskola årskurserna 1-2 och fritidshem vid Arena skolor i Örebro kommun.⁸ Humanus Jobb Syd AB startade upp utbildningen i augusti 2022 och grundskolan heter numera Arenaskolan i Örebro (nedan Arenaskolan).⁹

Humanus Jobb Syd AB ingår i samma koncern som, och var tills nyligen ägare av, Edinit AB

Den 31 mars 2022 köpte Humanus Jobb Syd AB samtliga aktier i Edinit AB. Edinit AB är huvudman för två gymnasieskolor; Arena Academy (f.d. International IT College of Sweden) i Stockholms kommun och Arena Academy (f.d. International IT College of Sweden) i Göteborgs kommun. Tidigare ägare av samtliga aktier i Edinit AB var Stiftelsen för Bildning i Sverige (f.d. Al-Azhar Stiftelsen Vällingby). Skolinspektionen beslutade den 17 mars 2022 att återkalla Edinit AB:s godkännanden att bedriva gymnasieskola.¹⁰ Samma dag beslutade Skolinspektionen även att återkalla

⁴ Skolinspektionens beslut den 10 juni 2021 i ärende med dnr 2019:7842 (ab 8).

⁵ Humanus Jobb Syd AB ansökan om att bli godkänd som huvudman den 16 juli 2021 i ärende med dnr 2021:4534 (ab 21).

⁶ Skolinspektionens beslut den 10 november 2021 i ärende dnr 2021:4534 (ab 22). Beslutet grundades på att Skolinspektionen bedömde att en etablering av utbildningarna skulle innebära påtagliga negativa följder på lång sikt för eleverna eller för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna i den kommun där utbildningen ska bedrivas. Humanus Jobb Syd AB:s överklagande till Förvaltningsrätten i Stockholm i ärende med dnr 2021:8160 (ab 23).

⁷ Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 24 januari 2022 i mål nr 33303-21 (ab 24).

⁸ Skolinspektionens beslut den 21 mars 2022 i ärende med dnr 2021:8160 (ab 25).

⁹ Tjänsteanteckning från riktad tillsyn av Humanus Jobb Syd AB (ab. 33).

¹⁰ Skolinspektionens beslut den 17 mars 2022 i ärende med dnr SI 2019:7841 (ab 4).

Stiftelsen för Bildning i Sveriges godkännanden som huvudman för Jacobiskolan (f.d. Al-Azhar skolan).¹¹

Förvaltningsrätten upphävde den 22 juni 2022 Skolinspektionens beslut om återkallande gällande Edinit AB. Förvaltningsrätten bedömde att Skolinspektionen vid tidpunkten för beslutet hade skäl för att återkalla bolagets godkännanden, men eftersom de aktuella bristerna hänförde sig till bolagets företrädare, och såväl bolagets ägare som dess styrelse hade bytts ut, upphävde förvaltningsrätten beslutet och återförvisade ärendet till Skolinspektionen för en prövning av om bolaget uppfyller förutsättningarna för godkännande enligt 2 kap. 5 § andra stycket 1 och tredje stycket skollagen. Mot bakgrund av ovanstående inledde Skolinspektionen i augusti 2022 en ägar- och ledningsprövning av Edinit AB (med dnr SI 2022:7136).

Bolagsstrukturen har under hösten 2023 gjorts om och Edinit AB ägs numera av Arenakoncernen AB.

Arenakoncernen

Humanus Jobb Syd AB ingår i och ägs i flera led av bolag inom Arenakoncernen.¹² Humanus Jobb Syd AB:s moderbolag är Arenakoncernen AB, som i sin tur ägs av Arenakoncernen Holding AB.¹³ Ägare av Arenakoncernen Holding AB är ME och HR. Av utdrag från Bolagsverket framgår att HR och ME är verklig huvudman för Humanus Jobb Syd AB i egenskap av ägare med, var och en för sig, kontroll av mer än 25 procent men inte mer än 50 procent av aktierna i Arenakoncernen Holding AB.¹⁴

Styrelsen för Humanus Jobb Syd AB

Styrelsen i Humanus Jobb Syd AB består av styrelseledamöterna ME, RRT, JV och styrelsesuppleanten AMEH. ME tillträdde som styrelseledamot och ordförande av styrelsen för Humanus Jobb Syd AB den 21 februari 2020. RRT tillträdde som styrelseledamot den 21 februari 2020. JV är rektor för Arenaskolan och RRT var tidigare tillförordnad rektor. I styrelsen för Humanus Jobb Syd AB ingår även styrelsesuppleanten AMEH. AMEH tillträdde som styrelsesuppleant den 21 februari 2020.

Styrelsen för Edinit AB

I styrelsen för Edinit AB sitter styrelseledamöterna ME (ordförande), RRT och JV. Samtliga styrelseledamöter tillträdde den 14 maj 2022. RRT är verkställande

¹¹ Skolinspektionens beslut den 17 mars 2022 i ärende med dnr SI 2019:7839 (ab. 5).

¹² Humanus Jobb Syd AB (556877-1140) ägs till 100 procent av Arenakoncernen AB (556764-1393), som ägs till 100 procent av Arenakoncernen Moderbolag AB (559057-8737), som ägs till 100 procent av Arenakoncernen Holding AB (559315-9998) (ab 6).

¹³ Styrelsen i Arenakoncernen Holding AB består av styrelseledamöterna RRT, HR, AMEH och ME. Styrelsen i Arenakoncernen AB består av styrelseledamöterna AMEH och ME.

¹⁴ Utdrag från Bolagsverket (verklig huvudman), (ab 35).

direktör för bolaget sedan den 14 maj 2022. JV är även skolchef för Edinit AB:s två gymnasieskolor och är sedan den 1 augusti 2023 tillförordnad rektor vid Edinit AB:s gymnasieskolenhet Arena Academy i Stockholms kommun.

Insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten

Humanus Jobb Syd AB har i yttrande till Skolinspektionen uppgett att JV och RRT från utbildning och erfarenhet besitter kunskap gällande skollagstiftning. Huvudmannen uppger vidare i yttrandet att JV och ME besitter arbetsrättslig och arbetsmiljörättslig kompetens samt att ME, RRT och HR, genom utbildning och erfarenhet, har kunskap om de ekonomiska regelverk som gäller för den associationsform genom vilken verksamheten bedrivs.

Lämplighet i övrigt

LE vid Humanus Jobb Syd AB:s skolenhet, Arenaskolan, har mot bakgrund av uppgifter från Säkerhetspolisen bedömts olämplig att bedriva skolverksamhet

Av Skolinspektionens utredning framgår att LE anställdes som biträdande rektor för Humanus Jobb Syd AB:s skolenhet Arenaskolan den 1 november 2022. Av utredningen framgår vidare att LE var anställd som rektor vid förskolan när Humanus Jobb Syd AB tog över som huvudman för Arenaskolan den 21 mars 2022. Enligt anställningsavtal som lämnats in till Skolinspektionen har LE haft en tillsvidareanställning om 40 procent som biträdande rektor på Arenaskolan.¹⁵ Av intervju med lärare på Arenaskolan i januari 2023 framgår att skolans rektor, JV, endast är på plats på skolan två gånger i veckan, men att personalen träffar den biträdande rektorn, LE, varje dag. Av intervjuerna framgår vidare att LE i sin roll som biträdande rektor är med på möten och ansvarar för allt det praktiska arbetet på skolan.¹⁶

Av Skolinspektionens beslut den 10 juni 2021 avseende återkallelse av godkännande för Al-Azhar Stiftelsen i Örebro att bedriva Al-Azharskolorna i Vivalla och Mellringe i Örebro kommun framgår att LE tidigare var biträdande rektor för Al-Azhar Stiftelsen i Örebros skolor i Vivalla och Mellringe i Örebro kommun.¹⁷ LE arbetade för Al-Azhar Stiftelsen i Örebro sedan i vart fall år 2010.¹⁸ LE valdes in som styrelseledamot i Al-Azhar Stiftelsen i Örebro den 27 december 2018.¹⁹

¹⁵ Anställningsavtal gällande LE (ab 14)

¹⁶ Protokoll från regelbunden tillsyn av Arenaskolan i Örebro, Humanus Jobb Syd AB (ab 15).

¹⁷ Skolinspektionens beslut den 10 juni 2021 i ärende med dnr 2019:7842 (ab 8).

¹⁸ Protokoll från årsmöte den 27 december 2018 i ärende med dnr 2018:10492 (ab 17) och dokument gällande Al-Azhar stiftelsen i Örebros ägar- och ledningskrets i ärende med dnr 2019:7842 (ab 29).

¹⁹ Protokoll från Al-Azhar stiftelsen i Örebros årsmöte den 27 december 2018 i ärende med dnr 2018:10492 (ab 17).

Skolinspektionens bedömning i beslutet gällande återkallelse av Al-Azhar Stiftelsen i Örebros tillstånd grundades i stor utsträckning på uppgifter från Säkerhetspolisen.²⁰ Av Säkerhetspolisens yttrande framgick att styrelsen för Al-Azhar Stiftelsen i Örebro hade valt att rekrytera en person och tillåtit denne att få ett inflytande över Stiftelsens verksamhet trots kännedom om personens bakgrund. Denna person, som hade rest till Syrien i samband med krig i syfte att ansluta sig till en terrororganisation, var alltjämt en anhängare av våldsbejakande islamism och hade ett brett kontaktnät inom den våldsbejakande islamistiska miljön i Örebro. Att denne person getts möjlighet till inflytande över verksamheten bidrog till att eleverna på stiftelsens skolor utsattes för allvarliga risker i skolmiljön. Enligt Säkerhetspolisens bedömning var Al-Azharskolan i Örebro en verksamhet där barn troligtvis utsattes för radikaliserings och rekrytering till en miljö som accepterar våld eller brottslighet som metod för politisk förändring.

Av yttrandet från Säkerhetspolisen framgick även att styrelsen direkt eller indirekt hade kontakt med personer som var under uppföljning av Säkerhetspolisen utifrån att de ansågs bidra till tillväxten av den våldsbejakande islamistiska miljön i Örebro. Vidare framkom det av Säkerhetspolisens yttrande att styrelsen godkänt undervisning där det fanns en risk att barn utsattes för icke-demokratiska värderingar.

Säkerhetspolisen informerade även Skolinspektionen om att det bland de anställda funnits flera personer som var under uppföljning av Säkerhetspolisen utifrån att de varit anhängare av våldsbejakande islamism eller haft ett kontaktnät inom den våldsbejakande islamistiska miljön i Örebro. Vidare framförde Säkerhetspolisen att styrelsen, utifrån sin koppling till våldsbejakande extremism, bedömdes möjliggöra anställning för personer med en syn på våld som metod för att ändra samhällsordningen. Skolinspektionen bedömde i sitt beslut att styrelsen i sin helhet samt rektorn och biträdande rektorn LE i synnerhet hade möjliggjort detta.²¹

LE är även rektor för en av Tala Förskolor AB:s förskoleenheter

Arenakoncernen AB har fram till december 2023 varit moderbolag för Tala Förskolor AB som är huvudman för tre förskoleenheter.²² Tidigare ägare av två av förskolorna var Al-Azhar Stiftelsen i Örebro respektive Stiftelsen för Bildning i Sverige.

LE är rektor för förskolan Igelkotten och var förskolechef när Al-Azhar Stiftelsen i Örebro var huvudman. Förskolan Igelkotten ligger i Arenaskolans grannfastighet och verksamheterna delar matsal.

²⁰ Skolinspektionens beslut om återkallelse den 10 juni 2021 i ärende med dnr 2019:7842 (ab 8).

²¹ Skolinspektionens beslut den 10 juni 2021 i ärende med dnr 2019:7842 (ab 8).

²² Huvudmannen har informerat om att ägarförhållandet ändrats se s. 10.

Humanus Jobb Syd AB:s styrelseledamöter RRT och JV är verksamhetschef respektive skolchef för Tala Förskolor AB sedan början av år 2022.²³

Den tidigare biträdande rektorn (MI) vid Arena Academy i Stockholm har mot bakgrund av uppgifter från Säkerhetspolisen bedömts olämplig att bedriva skolverksamhet

Skolinspektionen genomförde ett oanmält besök på Edinit AB:s gymnasieskolenhet Arena Academy i Stockholms kommun i juni 2023, till följd av att det våren 2023 inkommit uppgifter om eventuella missförhållanden.²⁴ Vid tillfället för Skolinspektionens besök vid Arena Academy i juni 2023 var MI biträdande rektor på skolan. Av Skolinspektionens utredning framgår att MI då hade arbetat på Arena Academy sedan år 2017. Av intervjuer med elever på skolan framgår att MI har haft tät kontakt med eleverna och funnits tillgänglig för samtal och hjälp vid behov.

Skolinspektionen har i ett beslut den 5 maj 2022 bedömt MI som olämplig att bedriva grundskola.²⁵ Beslutet gällde återkallelse av Stiftelsen Imanskolans godkännande att bedriva Imanskolan i Uppsala kommun. Beslutet överklagades till förvaltningsrätten som avlog överklagandet och kammarrätten och Högsta Förvaltningsdomstolen meddelade inte prövningstillstånd.²⁶ MI ingick i stiftelsen Imanskolans styrelse. I beslutet bedömde Skolinspektionen, mot bakgrund av ett yttrande från Säkerhetspolisen, att det förelåg en risk att Stiftelsen Imanskolans företrädare inte förmedlade en respekt för mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar och att barnen på skolan utsattes för en påverkan mot en islamistisk ideologi som förespråkar enklavisering av samhället, vilket i sin tur riskerade att leda till radikalisering av eleverna. Till grund för Skolinspektionens beslut låg bland annat omständigheten att styrelsen hade möjliggjort för en person, som under decennier varit en central person för spridandet av en totalitär islamistisk ideologi oförenlig med respekt för mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar, att genom den egna firman utöva ett väsentligt inflytande på kärnverksamheten på Imanskolan. Personens bestämmande inflytande över stiftelsen påverkade styrelsen, personalen och därigenom hela skolmiljön för eleverna i Imanskolan.²⁷

²³ Tjänsteanteckning från riktad tillsyn av Arenaskolan i Örebro, Humanus Jobb Syd AB, (ab 33).

²⁴ Inkomna signaler om missförhållanden gällande Arena Academy i Stockholm (ab 41 och 42).

²⁵ Skolinspektionens beslut om återkallelse den 5 maj 2022 i ärende med dnr 2021:6974 (ab 9).

²⁶ Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 22 december 2022 i mål nr 11259-22 (ab 26), Kammarrätten i Stockholms beslut den 6 februari 2023 i mål nr 51-23 (ab 12) och Högsta Förvaltningsdomstolens beslut den 6 oktober 2023 i mål nr 1351-23 (ab 13).

²⁷ Skolinspektionens beslut om återkallelse den 5 maj 2022 i ärende med dnr 2021:6974 (ab 9).

Säkerhetspolisen lämnade i sitt yttrande även information om att en person som dömts till fängelse för finansiering av terrorism haft MI som kontakt i sin mobiltelefon och att MI haft kontakt med en annan person som sympatiserar med våldsbejakande extremism.²⁸

Av det ovannämnda beslutet framgår vidare att MI tidigare varit styrelseledamot i styrelsen för Al-Azhar Stiftelsen i Örebro vars godkännande att bedriva förskoleklass, grundskola och fritidshem återkallades av Skolinspektionen den 10 juni 2021 då ledningen och personalen hade kopplingar till våldsbejakande islamism och det fanns risk för att eleverna radikaliserades.²⁹ MI satt dock inte med i styrelsen vid tidpunkten för återkallandet.³⁰

Den tidigare biträdande rektorns (MI) agerande vid Arena Academy

Den 19 maj 2023 inkom signaler till Skolinspektionen om eventuella missförhållanden gällande Arena Academy i Stockholm.³¹ Detta föranledde att myndigheten gjorde ett oanmält tillsynsbesök på skolan den 7–9 juni 2023 då elever, lärare och annan personal intervjuades. Därefter intervjuades även elevhälsans representanter, rektorn, den biträdande rektorn (MI) och företrädare för Edinit AB.

Signalerna om eventuella missförhållanden gällde rektorns och biträdande rektorns agerande gentemot elever på skolan vid specifika händelser. Enligt uppgifterna ska rektorn och biträdande rektorn vid dessa händelser i april 2023 ha hållit enskilda samtal med elever i syfte att klargöra elevernas förhållanden vid eller kändedom om en händelse utanför skolan. Vid dessa samtal ska rektorn och biträdande rektorn, enligt uppgiftslämnaren, flera gånger hotat med avstängning och att ringa polisen och socialtjänsten samt sagt åt elever att de genom sitt agerande visat att de är dåliga muslimer och att de dragit skam över sina familjer. Enligt de uppgifter som lämnats till Skolinspektionen ska eleverna ha känt sig hotade, rädda och skambelagda av rektorn och biträdande rektorns agerande.

I intervjuer med och skriftliga redogörelser från elever och personal på skolan bekräftas de uppgifter som framkommit i inkomna signaler och som redogjorts för ovan. Rektorn och biträdande rektorn har i intervjuer bestridit uppgifterna och lämnat sin respektive syn på händelserna.

I intervju uppger skolchefen för Arena Academy JV att rektorn vid Arena Academy den 20 april 2023 skriftligen meddelade företrädare för Edinit AB gällande

²⁸ Skolinspektionens beslut om återkallelse den 5 maj 2022 i ärende med dnr 2021:6974 (ab 9) och yttrande från Skolinspektionen till Förvaltningsrätten i Stockholm i mål 11259-11 den 30 jun i 2022 i ärende dnr 2022:5445 (ab 11).

²⁹ Skolinspektionens beslut om återkallelse den 10 juni 2021 i ärende med dnr 2019:7842 (ab 8).

³⁰ Protokoll från Al-Azhar Stiftelsen i Örebros styrelsemöte den 25 maj 2018, MI avgick från styrelsen den 25 maj 2018 (ab 19).

³¹ Inkomna signaler om missförhållanden gällande Arena Academy i Stockholm (ab 41 och ab 42).

händelserna i samband med de enskilda samtalen. JV uppger i intervju den 14 juni 2023 att rektorn och biträdande rektorns agerande varit "oacceptabelt" och att Edinit AB måste agera. Edinit AB:s verkställande direktör RRT uppger i intervju den 14 juni 2023 att det kommit till dennes kännedom att MI har gjort uttalanden till elever, som enligt RRT är olämpliga att göra i egenskap av skolledare, såsom att en elev dragit skam över sin familj. RRT uppger att det låter som hederskultur.

I ett skriftligt yttrande till Skolinspektionen den 3 juli 2023 uppger företrädare för Edinit AB att rektorn har agerat helt utan deras vetskap och att Edinit AB stängt av rektorn och biträdande rektorn från skolledande uppgifter tillsvidare. Företrädare för Edinit AB uppger vidare i ett yttrande den 6 juli 2023 att ett kompetensutvecklingsarbete kring värdegrund och hur skolan ska arbeta förebyggande och kunna upptäcka hedersrelaterat förtryck och våld kommer att genomföras i samband med terminsstart hösten 2023.

I ett yttrande till Skolinspektionen den 23 augusti 2023 uppger företrädare för Edinit AB att MI inte längre är biträdande rektor vid Arena Academy. I samma yttrande uppger företrädare för Edinit AB att rektorn vid Arena Academy inte längre är i tjänst. I ett yttrande till Skolinspektionen den 14 september 2023 uppger företrädare för Edinit AB att biträdande rektorn, MI, har avslutat sin anställning.

Huvudmannens kännedom om att LE och MI, mot bakgrund av uppgifter från Säkerhetspolisen, bedömts olämpliga att bedriva skolverksamhet

I intervjuer uppger de tre styrelseledamöterna RRT, JV och ME i Humanus Jobb Syd AB att de känner till att biträdande rektorn LE vid Arenaskolan tidigare har bedömts som olämplig att bedriva skolverksamhet. Styrelseledamoten JV uppger att de vill att deras förskola och grundskola ska vara en enhet där en person ska vara ansvarig.³² Styrelseledamöterna RRT och JV uppger att LE är en skicklig rektor och en bra ledare samt att LE har följt med vid verksamhetsövergången och att de är bundna av arbetsrättsliga regler. Styrelseledamoten RRT uppger även att LE har bedömts olämplig som huvudman och inte som rektor.

Den 10 januari 2024 inkom en skrivelse från huvudmannen. RRT uppger att han och huvudmannen aldrig har haft några indikationer på att LE skulle vara olämplig som biträdande rektor utan det som RRT haft kännedom om sedan årsskiftet 2022/23 är att LE som representant för tidigare huvudman av Skolinspektionen bedömts vidta för lite åtgärder på skolan som bedrevs av Al-Azahar stiftelsen i Örebro. Huvudmannen uppger även att de har en pågående rekryteringsprocess i Örebro där de söker efter en lämplig rektor som kan tillsättas för både förskolan och grundskolan.³³

³² Protokoll från riktad tillsyn av Arena Academy i Stockholm, Edinit AB (ab 2).

³³ Skrivelse inkommen från huvudmannen den 10 januari 2024 (ab 32).

Den 10 januari 2024 uppgav huvudmannen att LE arbetade kvar som biträdande rektor på Arenaskolan i Örebro och som rektor vid Tala Förskolor AB.³⁴

Beträffande LE:s uppdrag som rektor vid Tala Förskolor AB:s förskola Igelkotten framkommer i intervju med skolchefen JV att LE arbetade på förskolan tidigare och följde med i verksamhetsövergången samt att Tala Förskolor AB är bundna av lagen om anställningsskydd (LAS). Skolchefen för Tala Förskolor AB, JV, uppger att Tala Förskolor AB har följt upp att LE inte arbetar på det sätt hon gjorde med den tidigare huvudmannen, bland annat genom oannonserade besök på förskolan för att se att överenskommelserna följs och att inga konfessionella inslag finns i verksamheten.³⁵ Tala Förskolor AB har inte sett något olämpligt eller fått något tecken på att något pågår.

Den 31 maj 2022, under handläggningen i förvaltningsrätten av mål nr 7664-22³⁶ gällande Edinit AB, mottog Skolinspektionen en skrivelse från en privatperson.³⁷ I skrivelsen angavs att biträdande rektorn vid International IT College of Sweden i Stockholm (numera Arena Academy) tidigare haft en ledande roll i Stiftelsen Imanskolan. Vidare innehöll skrivelsen hänvisning till Skolinspektionens beslut om återkallelse den 5 maj 2022 i dnr 2021:6974 och citat från beslutet angående information som Säkerhetspolisen lämnat om MI.

I skrivelse till Skolinspektionen den 3 juni 2022 uppger Edinit AB:s ombud att de tagit del av ovannämnda skrivelse samt att den aktuella biträdande rektorn inte har någon annan faktisk funktion än just som biträdande rektor och att denne inte kan omfattas av lämplighetsprövningen enligt 2 kap 5 a § skollagen.³⁸

Edinit AB:s styrelseledamot tillika verkställande direktör RRT uppger i intervju den 14 juni 2023 att denne ställt frågor till rektorn på Arena Academy sedan hösten 2022 gällande MI eftersom denne hade läst Skolinspektionens beslut gällande Stiftelsen Imanskolan och att det där fanns kopplingar till våldsbejakande extremism.³⁹ RRT uppger att denne pratat med rektorn om att säkerställa att en sådan värdegrund inte påverkar verksamheten och att de i sådana fall behöver agera. RRT uppger att Edinit AB är bundna av arbetsrättsliga regler och att det kan vara kostsamt för Edinit AB att avsluta MI:s anställning då han varit anställd länge.

Av intervju med styrelseledamoten tillika skolchefen JV för Edinit AB:s skolor den 14 juni 2023 framgår att MI har följt med vid verksamhetsövergången och att

³⁴ Tjänsteanteckning från riktad tillsyn av Humanus Jobb Syd AB (ab. 33).

³⁵ Protokoll från regelbunden tillsyn av Arenaskolan i Örebro, Humanus Jobb Syd AB (ab. 15).

³⁶ Angående överklagande av Skolinspektionens beslut om återkallelse den 17 mars 2022 i ärende med dnr SI 2019:7841.

³⁷ Skrivelse till Skolinspektionen den 31 maj 2022 (ab 30).

³⁸ Skrivelse till Skolinspektionen från Edinit AB:s ombud den 3 juni 2022 (ab 31).

³⁹ Skolinspektionens beslut om återkallelse den 5 maj 2022 i ärende med dnr 2021:6974 (ab 9).

styrelsen ansett att det är rektorns uppgift att agera gällande MI:s position i verksamheten då rektorn bär ansvar för personalfrågor.

Huvudmannens yttrande vid kommunikering

Huvudmannen har inkommit med flertalet skrivelser till Skolinspektionen i samband med kommunikeringen av material av betydelse för beslutet.⁴⁰ Av dessa framkommer sammanfattningsvis följande. Bolagsstrukturen gjordes om under hösten 2023 och Edinit AB ägs numera av Arenakoncernen AB. Tala Förskolor AB ingår sedan december 2023 inte längre i Arenakoncernen.

Eftersom LE var anställd på heltid som rektor på förskolan så övergick hon med en heltidsanställning i samband med verksamhetsövergången. Det har sedan verksamhetsövergången den 1 mars 2022 varit prekärt för förskolan Igelkotten att belägga en rektorstjänst på heltid. Huvudmannen har därför gett LE en kombinationstjänst som biträdande rektor på grundskolan (med främst administrativa arbetsuppgifter samt lokalfrågor) kombinerat med en rektorstjänst för förskolan Igelkotten. I samband med verksamhetsgången tog huvudmannen referenser från en tjänsteman vid Örebro kommun och LE erhöll goda vitsord. Skolinspektionen har även i en tematisk kvalitetsgranskning på Igelkottens förskola bedömt att LE i hög utsträckning skapade reella förutsättningar så att förskollärare kan leda och genomföra undervisning av god kvalitet på förskolan Igelkotten. Varför LE som representant för tidigare huvudman bedömts vidta för lite åtgärder för att motverka extremism på skolan som bedrevs av Al-Azhar stiftelsen i Örebro har huvudmannen försökt utreda och det de fick fram var att styrelsen bestod av flera personer, varav en hade gett uttryck för extremistiska åsikter. LE har dock aldrig gett huvudmannen anledning att tvivla på hennes förmåga att följa läroplan och utföra uppdraget med professionalism. LE har haft en tydlig beskrivning om vad som ingått i hennes roll som biträdande rektor och Skolinspektionen har under sin tillsyn på skolan våren 2023 inte haft några invändningar kring detta i sitt beslut. LE har ansvarat för samarbete med vårdnadshavare, schemaläggning av fritidspersonal, att skaffa vikarier, närvarouppföljning, att följa upp arbetsmiljöarbete samt att vara med på elevråd, klassråd och föräldramöten.

LE är inte längre biträdande rektor på Arenaskolan i Örebro utan är sedan den 15 januari anställd som administratör.

När Edinit AB förvärvades var MI anställd som biträdande rektor vid deras skolenhet i Stockholm. DS var rektor för skolenheten och även MI:s närmaste chef. Det framgår i lagar och styrdokument att det är rektorn som beslutar hur skolan ska organiseras. Huvudmannen anser bl.a. mot bakgrund av vad som framgår i Skolinspektionens beslut gällande Stiftelsen Imanskolan att rektorn brustit i sitt uppdrag. Gällande signalerna om eventuella missförhållanden som inkom till Skolinspektionen den 19 maj 2023 avseende Arena Academy i Stockholm så vidtog

⁴⁰ Skrivelser inkomna från huvudmannen den 25 januari 2024 (ab 38), den 2 februari 2024 (ab 46), den 8 februari 2024 (ab 47), den 9 februari 2024 (ab 48) samt den 9 februari 2024 (ab 49).

huvudmannen under juni 2023 åtgärder i samband med att de fått kännedom om det inträffade. Huvudmannen avslutade rektorns anställning i samband med att de fått kännedom om att rektor brutit på ett allvarligt sätt och idag arbetar varken MI eller DS kvar vid skolenheten.

Rättslig reglering

Utbildningens utformning och värdegrund

Enligt 1 kap. 4 § skollagen ska utbildningen förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Av 1 kap. 5 § skollagen framgår att utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Huvudmannens ansvar

Av 2 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. Det innebär att en huvudman inte kan vara passiv och att huvudmannen har ett fortlöpande ansvar att se till att den verksamhet som huvudmannen har ett godkännande för genomförs i enlighet med skollagsregleringen och andra författningar (prop. 2021/22:157 s. 78).

Ägar- och ledningsprövning

I 26 kap. 3 § skollagen anges att Skolinspektionen har tillsyn över att enskilda som godkänts av Skolinspektionen fortlöpande uppfyller kraven i 2 kap. 5 § skollagen.

Enskilda får enligt 2 kap. 5 § skollagen efter ansökan godkännas som huvudmän för bland annat förskoleklass, grundskola och fritidshem. Godkännande ska enligt 2 kap. 5 § andra stycket skollagen lämnas om den enskilde genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten, har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten, samt i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen. Vidare krävs enligt bestämmelsens tredje stycke att den enskilde i övrigt bedöms lämplig. I fråga om en juridisk person krävs att samtliga som anges i 2 kap. 5 a § andra stycket bedöms lämpliga. Vid lämplighetsbedömningen ska viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas.

Enligt 2 kap. 5 a § skollagen ska ifråga om en juridisk person prövningen enligt 5 § andra stycket 1 sammantaget avse den verkställande direktören och andra som

genom en ledande ställning eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över verksamheten, styrelseledamöter och styrelsesuppleanter, bolagsmännen i kommanditbolag eller andra handelsbolag, och personer som genom ett direkt eller indirekt ägande har ett väsentligt inflytande över verksamheten. I fråga om en juridisk person ska prövningen avse de personer som anges i 2 kap. 5 a § skollagen första stycket och den juridiska personen.

Syftet med lagstiftningen är att förhindra oseriösa aktörer att verka inom välfärdssektorn (prop. 2017/18:158 s. 44–45). Vid bedömningen av företrädarnas lämplighet i övrigt kan det räcka med att det finns brister i detta hänseende hos en person för att lämplighetskravet inte ska anses uppfyllt (prop. 2017/18:158 s. 49). Om företrädarna tidigare har drivit en verksamhet vars godkännande eller tillstånd har återkallats, om verksamhet bedrivits olagligen eller om ansvarig myndighet i sin tillsyn funnit allvarliga brister i verksamheten, kan det också påverka bedömningen av företrädarnas lämplighet (prop. 2017/18:158 s. 50).

Enligt 2 kap. 5 b § skollagen ska en sökande inte anses som lämplig enligt 5 § tredje stycket om det finns en risk för att barn eller elever i den verksamhet som ansökan avser kommer att utsättas för 1. våld, tvång eller hot, 2. diskriminering eller kränkande behandling eller 3. påverkan som syftar till motarbetande av grundläggande fri- och rättigheter eller det demokratiska styrelseskicket.

I förarbetena till bestämmelsen framgår bland annat följande. Skolan är en verksamhet där vuxna har ansvar för barns och elevers utbildning. Barn är underåriga och i beroendeställning till rektor, lärare och annan personal. Även om tillsynsmyndigheterna kan göra inspektioner och granskningar handlar det om punktinsatser. Bortsett från löpande kontakt med förskolan och skolan vid hämtningar och lämningar, utvecklingssamtal, föräldramöten och liknande saknar vårdnadshavarna av naturliga skäl i praktiken full insyn i verksamheten utöver det barnen själva berättar. Det är därtill inte alltid barn berättar om de utsätts för våld, hot eller otillbörlig påverkan. (Prop. 2021/22:157 s. 63 f.)

I förarbetena anges att uttrycket risk avser en konkret risk, alltså inte en obetydlig, oklar eller avlägsen risk för att barn eller elever kommer att utsättas för de företeelser som anges i punkterna 1–3 (prop. 2021/22:157 s. 120). Det som ska bedömas är inte bara risken för att den som prövas själv kan komma att utföra sådana handlingar som anges i demokrativillkoren, utan också risken för att barn eller elever kan komma att utsättas för de i demokrativillkoren angivna företeelserna av personer som anställs i verksamheten, t.ex. rektor, lärare och annan personal. Vidare ska det bedömas om det finns risk för att sökanden eller dess företrädare kan komma att uppmana eller acceptera och underlåta att vidta åtgärder om personal agerar i strid med demokrativillkoren. (Prop. 2021/22:157 s. 66–68.)

I förarbetena uttalas vidare bland annat följande avseende den tredje punkten i bestämmelsen. Med det demokratiska styrelseskicket avses folkstyrelsens och rättsstatens principer och institutioner. Av 1 kap. 1 § regeringsformen framgår att folkstyrelsen bygger på fri åsiktsbildning och på allmän och lika rösträtt samt att

den offentliga makten utövas under lagarna. Med ett motarbetande av grundläggande fri- och rättigheter avses t.ex. att argumentera mot opinionsfriheter, mot rätt till kroppslig integritet och rörelsefrihet och att uppmuntra till våld mot dem som vill utnyttja fri- och rättigheter. Ageranden som inte nödvändigtvis är brottsliga kan anses innebära ett motarbetande av det demokratiska styrelseskicket. Ett sådant exempel kan vara att uppmana till att inte följa svensk lag eller inte hörsamma tvingande påbud. (Prop. 2021/22:157 s. 121.)

I förarbetena anges vidare att såväl lämplighetsprövningen som tillsynen endast avser huvudmannen och, om huvudmannen är en juridisk person, de personer som ingår i ägar- och ledningskretsen, samt vad som sker i den verksamhet som omfattas av godkännandet. Det är först om en anställd på sitt arbete inom ramen för den verksamhet som godkännandet omfattar agerar mot skolans värdegrund och därmed demokrativillkoren eller på annat sätt agerar i strid med skolregleringen som det uppstår en skyldighet för huvudmannen att ingripa. Det är i sådana fall fråga om att en arbetstagare inte följer sin arbetsgivares instruktioner eller lagar och andra författningar på arbetet och i sådana fall kan arbetsrättsliga bestämmelser och åtgärder aktualiseras. (Prop. 2021/22:157 s. 78.)

Skolinspektionens bedömning

Humanus Jobb Syd AB:s ägar- och ledningskrets

Skolinspektionen bedömer att Humanus Jobb Syd AB:s ägar- och ledningskrets består av styrelseledamoten RRT, styrelseledamoten tillika styrelseordföranden ME, styrelseledamoten JV och styrelsesuppleanten AMEH. Vidare omfattas ME och HR i egenskap av ägare (i Arenakoncernen Holding AB) med väsentligt inflytande över verksamheten.

Mot bakgrund av att samma fysiska personer, bortsett från AMEH, ingår i styrelsen för Humanus Jobb Syd AB och Edinit AB, bedömer Skolinspektionen att det vid lämplighetsprövningen är relevant att även beakta omständigheter som rör företrädarnas ansvarstagande för Edinit AB:s verksamhet vid Arena Academy. Det gäller också omständigheter som rör Tala Förskolor AB, där JV har uppdrag som skolchef och RRT är verksamhetschef.

Nedan redogörs för Skolinspektionens bedömning av de omständigheter som ligger till grund för prövningen av lämplighet hos ägar- och ledningskretsen.

Personer på ledande positioner i Humanus Jobb Syd AB:s respektive Edinit AB:s verksamheter har bedömts olämpliga att bedriva skolverksamhet mot bakgrund av allvarliga uppgifter från Säkerhetspolisen

Skolinspektionen konstaterar att LE, som fram tills nyligen var biträdande rektor på Arenaskolan, tidigare har bedömts olämplig att bedriva skolverksamhet av Skolinspektionen mot bakgrund av allvarliga uppgifter från Säkerhetspolisen. Skolinspektionen konstaterar att LE trots detta tillåtit få anställning som biträdande rektor vid Arenaskolan i november 2022, åtta månader efter att

Humanus Jobb Syd AB godkändes som huvudman för verksamheten samt att hon varit anställd som rektor vid förskolan Igelkotten sedan Tala Förskolor AB tog över verksamheten. Enligt en skrivelse som inkom den 25 januari 2024 så arbetar LE inte längre kvar som biträdande rektor vid Arenaskolan.

Skolinspektionen konstaterar vidare att MI, som mot bakgrund av bland annat allvarliga uppgifter från Säkerhetspolisen har bedömts som olämplig att bedriva skolverksamhet, har varit biträdande rektor vid Arena Academy sedan Edinit AB tog över verksamheten i mars 2022. MI har i augusti 2023 avslutat sin tjänst som biträdande rektor vid Arena Academy.

Skolinspektionens utredning visar att huvudmannen har haft kännedom om att LE bedömts olämplig och skälen för detta. Utredningen visar även att personer i ägar- och ledningskretsen i vart fall sedan juni 2022 har haft kännedom om att MI bedömts som olämplig och skälen för detta. Av intervjuer med personer i ägar- och ledningskretsen framgår vidare att de ser allvarligt på LE respektive MI:s bakgrund utifrån vad som framkommer i Skolinspektionens tidigare beslut gällande Al-Azhar Stiftelsen i Örebro respektive Stiftelsen Imanskolan.

De uppgifter från Säkerhetspolisen som legat till grund för Skolinspektionens beslut att återkalla Stiftelsen Imanskolan och Al-Azhar Stiftelsen i Örebros respektive godkännanden är allvarliga. Särskilt allvarliga är uppgifterna om att styrelsen för Al-Azhar Stiftelsen i Örebro godkänt undervisning där det fanns en risk att barn utsattes för icke-demokratiska värderingar och möjliggjort anställning för personer med en syn på våld som metod för att ändra samhällsordningen. Skolinspektionen bedömde i beslutet att detta gällde styrelsen i sin helhet och i synnerhet rektorn och biträdande rektorn LE.

Skolinspektionen bedömer mot bakgrund av nämnda beslut, att det funnits en risk för att MI och LE inte förmedlar en respekt för mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar och vidare sammankopplas LE och MI med risker för att barn i skolverksamhet utsätts för radikaliseringsrisker.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att LE:s och MI:s närvaro på aktuella befattningar i verksamheterna har inneburit en konkret risk för att elever och barn i verksamheterna kommer att utsättas för påverkan som syftar till motarbetande av grundläggande fri- och rättigheter eller det demokratiska styrelseskicket. Skolinspektionen bedömer vidare, som utvecklas nedan, att en sådan risk alltså föreligger för elever i huvudmannens verksamhet.

I Skolinspektionens utredning har också framkommit uppgifter om att MI agerat i strid med skolans värdegrund. Skolinspektionen har i maj 2023 tagit emot uppgifter gällande rektorn och biträdande rektorn MI:s ageranden gentemot elever vid Arena Academy vid händelser i april 2023. Edinit AB har bedömt att rektorn och biträdande rektorn MI:s kommunikation med elever varit oacceptabel. Företrädare för Edinit AB har härefter informerat Skolinspektionen om att rektorn och biträdande rektorn stängts av från skolledande uppgifter och sedermera att rektorn och biträdande rektorn MI avslutat sina anställningar hos huvudmannen,

med anledning av nämnda missförhållanden. Företrädare för Edinit AB har också uppgett att skolan kommer att genomföra ett kompetensutvecklingsarbete kring värdegrund och hedersrelaterat förtryck och våld.

Enligt Skolinspektionen talar ovan angivna omständigheter för att risken för ageranden i strid med skolans värdegrund, och därmed demokrativillkoren, också har realiserats. De åtgärder som Edinit AB vidtagit visar också att dess företrädare sett allvarligt på den risk som funnits för elever vid fortsatt närvaro av MI i skolan.

Företrädarna har trots kännedom om de risker som sammankopplas med LE och MI underlåtit att agera

Företrädarna för Humanus Jobb Syd AB och Edinit AB har, trots kännedom om nämnda lämplighetsbedömningar, tillåtit LE och MI att ha elevnära och ledande uppdrag i respektive verksamheter. Därtill kommer att ME och HR i sina roller som ägare har tillåtit att LE har en ledande befattning som rektor vid en av deras förskolor. Avseende MI har Edinit AB initierat åtgärder först i samband med Skolinspektionens tillsynsbesök vid Arena Academy som föranletts av uppgifter om missförhållanden som inkommit till myndigheten. Avseende LE har företrädarna för verksamheten agerat först i samband med Skolinspektionens kommunicering av handlingar inför nu aktuellt beslut.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen sedan övertagandet av verksamheten i mars 2022 har förhållit sig passiv inför den risk som LE utgjort för eleverna på Arenaskolan i Örebro. Att huvudmannen agerar i samband med att Skolinspektionen kommunicerar handlingar inför beslutet ändrar inte denna bedömning. En huvudman ansvarar enligt 2 kap. 8 § skollagen för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. Det innebär att det, om det framkommer att det finns en risk att elever kan komma att utsättas för ageranden i strid med skolans värdegrund eller de i demokrativillkoren angivna företeelserna av anställda i verksamheten, föreligger en skyldighet för huvudmannen att agera. Humanus Jobb Syd AB har trots kännedom om den risk som sammankopplats med LE underlåtit att agera under en längre tid. Skolinspektionen beaktar även den omständigheten att personerna i ägar- och ledningskretsen under drygt ett års tid uppvisat liknande passivitet gällande verksamheten vid Arena Academy i Stockholm och den risk som sammankopplats med MI. Vad huvudmannen anfört bl.a. om att LE följt med vid en verksamhetsövergång föranleder inte någon annan bedömning.

När det gäller MI har företrädarna (RRT och JV) för Edinit AB förklarat att de ansett att det är rektorns uppgift att ansvara för personalfrågor. Skolinspektionen konstaterar dock att huvudmannen alltid har det övergripande ansvaret för utbildningen, det vill säga ansvar för att utbildningen genomförs i enlighet med gällande bestämmelser. Huvudmannen ska systematiskt följa upp utbildningen och får inte förhålla sig passiv om den genom uppföljning eller på annat sätt upptäcker brister i verksamheten, utan måste vidta de åtgärder som behövs (jfr 4 kap. 7 § skollagen). Rektorn fattar beslut inom de ramar som huvudmannen beslutat om

och det delade ansvaret förutsätter en kontinuerlig dialog mellan huvudmannen och rektorn. Eftersom allt ytterst utgår från huvudmannens beslut kan huvudmannen emellertid aldrig avhända sig det övergripande ansvaret (prop. 2009/10:165 s. 246 f.). Skolinspektionen fäster alltså inte avseende vid förklaringen att ansvaret för att vidta åtgärder ligger på rektorn.

Huvudmannen har köpt upp två verksamheter⁴¹ vars godkännanden har återkallats av Skolinspektionen och förvaltningsrätten har i respektive mål konstaterat att det funnits skäl att återkalla godkännandena. Sådana förhållanden måste, enligt myndighetens bedömning, föranleda en ny ägare och ledning att rikta särskild uppmärksamhet mot de problem och missförhållanden som legat till grund för återkallelserna, samt att vidta åtgärder för att säkerställa att liknande missförhållanden inte uppstår på nytt.

Samtliga personer i huvudmannens ägar- och ledningskrets är olämpliga att bedriva skolverksamhet

Skolinspektionen konstaterar att företrädarna för huvudmannen förhållit sig passiva inför den risk som LE utgjort för elever vid Arenaskolan och agerat först i samband med Skolinspektionens kommunikering. Samma fysiska personer som även företräder Edinit AB har, trots kännedom om den risk MI utgjort för elever vid Arena Academy, underlåtit att agera under drygt ett års tid och vidtagit åtgärder först efter myndighetens intervenering.

Skolinspektionen bedömer att det är allvarligt att företrädarna inte agerar skyndsamt för att skydda elever från de risker som sammankopplas med aktuella personer. Det är fråga om liknande situationer vid tre verksamheter och under en längre tid. Enligt Skolinspektionen har huvudmannen underlåtit att se de risker som föreligger för eleverna och avhänt sig ansvar. Skolinspektionen bedömer mot denna bakgrund att det finns en risk att huvudmannen eller dess företrädare även framgent förhåller sig passiva och kommer att acceptera och/eller underlåta att vidta åtgärder om personal agerar i strid med demokrativillkoren i verksamheten. Det föreligger därmed en konkret risk att elever i huvudmannens verksamhet kommer att utsättas för påverkan som syftar till motarbetande av grundläggande fri- och rättigheter eller det demokratiska styrelseskicket.

Om det föreligger risk för att barn eller elever kommer att utsättas för påverkan som syftar till motarbetande av grundläggande fri- och rättigheter eller det demokratiska styrelseskicket ska huvudmannen anses olämplig att bedriva skolverksamhet.

En huvudman har ett fortlöpande ansvar att se till att den verksamhet som huvudmannen har ett godkännande för genomförs i enlighet med skolförfattningarna och har skyldighet att agera vid kännedom om risker för att barn och elever i verksamheten kan komma att utsättas för sådana företeelser som

⁴¹ Skolinspektionen noterar igen att Edinit AB fram till hösten 2023 har ägts av Humanus Jobb Syd AB, men numera alltså ägs av Arenakoncernen AB.

räknas upp i demokrativillkoren. Skolinspektionen bedömer att samtliga personer i ägar- och ledningskretsen, vilka har ett väsentligt inflytande över och engagemang i verksamheterna, inte kan undgå ansvar för de risker barnen och eleverna utsätts för i verksamheter som de ansvarar för. RRT har verksamhetsnära uppdrag som verkställande direktör för Edinit AB samt som verksamhetschef för Tala Förskolor. JV har verksamhetsnära uppdrag som rektor vid Arenaskolan i Örebro, tillförordnad rektor vid Arena Academy i Stockholm och skolchef för Edinit AB:s skolenheter och Tala Förskolor. AMEH har varit styrelsesuppleant sedan den 21 februari 2020 och Skolinspektionen beaktar även att AMEH har styrelseuppdrag i flera bolag och ägarled inom koncernen. ME och HR bedöms, i egenskap av ägare med väsentligt inflytande som tagit över verksamheter vars tidigare ägare har fått godkännandena återkallade, ha ett särskilt ansvar för att säkerställa att brister som legat till grund för återkallelserna inte finns kvar eller på nytt uppstår. Skolinspektionen bedömer därför att samtliga i Humanus Jobb Syd AB:s ägar- och ledningskrets är olämpliga att bedriva skolverksamhet.

Med beaktande av de allvarliga omständigheter som ligger till grund för riskbedömningen, samt att samtliga personer i ägar- och ledningskretsen bedöms olämpliga gör Skolinspektionen bedömningen att den juridiska personen, Humanus Jobb Syd AB, är att anses som olämplig i skollagens mening.

Skolinspektionen finner vid dessa förhållanden inte anledning att bedöma om huvudmannen har insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten enligt 2 kap. 5 § andra stycket 1 skollagen.

Val av ingripande

Återkallelse

Enligt 26 kap. 14 § skollagen får ett godkännande för en enskild huvudman inom skolväsendet återkallas om den enskilde inte längre uppfyller förutsättningarna för godkännande enligt 2 kap. 5 § andra och tredje styckena och 6 §.

Av 26 kap. 16 § skollagen framgår att tillsynsmyndigheten får besluta att ett beslut om återkallelse ska gälla trots att det inte har vunnit laga kraft.

Enligt förarbetena till 26 kap. 14 § skollagen är bestämmelsen främst avsedd att användas om huvudmannen saknar rättslig eller faktisk möjlighet att åtgärda de brister som aktualiserat frågan om återkallelse av godkännandet, och därmed saknar förutsättningar att följa ett föreläggande. Utrymmet för huvudmannen att följa ett föreläggande kan t.ex. vara mycket begränsat eller obefintligt om huvudmannen är ett aktiebolag där samtliga aktier övergått till en person som bedöms vara olämplig att bedriva den aktuella verksamheten (prop. 2017/18:158 s. 125.).

Vidare anges det i förarbetena att det är angeläget att tillsynsmyndigheten även efter att en huvudman har fått ett tillstånd bör kunna göra en helhetsbedömning av huvudmannens lämplighet där en riskbedömning i enlighet med demokrativillkoren kan ingå som ett moment och, i linje med förarbetena till gällande rätt, dra tillbaka

tillståndet även innan huvudmannens eller dennes företrädares bristande lämplighet har hunnit drabba barn och elever (prop. 2021/22:157 s. 77).

Huvudmannen och dess ägar- och ledningskrets bedöms inte lämpliga att bedriva skolverksamhet och huvudmannen uppfyller därför inte längre förutsättningarna för godkännande.

Elever har rätt till en likvärdig utbildning av god kvalitet i alla skolor och oavsett huvudman. Rätten till likvärdig utbildning upprätthålls av bestämmelser i skollagen med tillhörande föreskrifter. Det är huvudmannen som ansvarar för elevernas utbildning och för att bestämmelser som gäller för verksamheten efterlevs. Skolinspektionen bedömer att det föreligger en konkret och allvarlig risk för elever i verksamheten. I förevarande fall har huvudmannen och samtliga personer i huvudmannens ägar- och ledningskrets bedömts vara olämpliga att bedriva skolverksamhet. Skolinspektionen bedömer att de omständigheter som ligger till grund för bedömningen att huvudmannen och dess ägar- och ledningskrets är olämpliga att bedriva skolverksamhet är av sådan art och omfattning att bristerna inte kan läkas. Huvudmannen saknar mot bakgrund av detta förutsättningar att följa ett föreläggande och det finns skäl att återkalla godkännandena utan föregående föreläggande.

Med hänsyn till bristernas karaktär och omfattning samt de risker som finns för eleverna bedömer Skolinspektionen vidare att ett beslut om återkallelse är proportionerligt. Humanus Jobb Syd AB:s godkännande att bedriva skolverksamhet ska därför återkallas.

Ett återkallande av huvudmannens tillstånd att bedriva verksamhet är ett ingripande beslut som påverkar de elever som går på skolorna. Ett sådant beslut medför att eleverna måste byta skola. Det är emellertid angeläget att eleverna får sin rätt till en likvärdig utbildning av god kvalitet tillgodosedd, samt att eleverna får sin utbildning av en huvudman som uppfyller de krav som ställs på lämplighet. När en grundskola tvingas stänga ansvarar alltid elevernas hemkommuner för att eleverna får sin skolgång vid en annan skola. Mot bakgrund av detta bedömer Skolinspektionen att barnets bästa, för berörda elever, är att få sin utbildning i en annan huvudmans regi. Skolinspektionen bedömer alltså att ett beslut om återkallelse är förenligt med barnets bästa.

När det gäller frågan om när beslutet om återkallelse ska gälla gör Skolinspektionen följande överväganden. Med hänsyn till de risker som den bristande lämpligheten medför är det inte lämpligt att verksamheten får fortsätta i avvaktan på att beslutet ska vinna laga kraft. Skolinspektionens utredning ger inte stöd för att det finns omedelbara risker för eleverna på skolan att det finns skäl att stänga skolan omgående. Att låta verksamheten fortsätta under en begränsad tid, ger förutsättningar för huvudmannen att avsluta verksamheten på ett ordnat sätt och för berörda kommuner att anordna fortsatt skolgång så bra som möjligt för eleverna. Detta är det alternativ som Skolinspektionen anser medför minst risk för negativa konsekvenser för eleverna, och som bedöms vara barnets bästa i det här fallet.

Skolinspektionen förordnar därför att beslutet ska gälla från och med den 29 mars 2024.

Beslutet har fattats av generaldirektör Helén Ängmo.

Enhetschef Anna Bergqvist har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även regionchef Agneta Broberg, chefsjurist Klara Cederlund, utredare Lars-Henrik Bergström och utredare Otto Swedrup medverkat.

Kopia till:

Elevernas hemkommuner och Skolverket registrator@skolverket.se

Bilaga: Hur ni överklagar

Om ni anser att beslutet är felaktigt kan ni överklaga det genom att skriva till förvaltningsrätten. Ställ överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm, men skicka det till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm, Besök: Sveavägen 159 eller till skolinspektionen@skolinspektionen.se.

Ange följande i överklagandet:

- Namn, personnummer eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer.
- Vilket beslut ni överklagar och ärendets diarienummer.
- Vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Om ni anlitar ett ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress och telefonnummer anges.

Överklagandet ska ha kommit in till Skolinspektion inom tre veckor från den dag ni har fått del av beslutet. Om ni företräder det allmänna, t.ex. en kommun, ska överklagandet istället ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid kommer Skolinspektion att pröva om beslutet ska ändras och sedan skicka överklagandet, handlingarna i det överklagade ärendet och eventuellt nytt beslut till Förvaltningsrätten i Stockholm.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.